

۷- حفظ حقوق و آزادیهای اتباع کشور.

۸- رعایت عرف سالم جامعه.

جلوگیری از تعدد اسناد تقنینی مشابه

ماده سی و یکم:

- (۱) ادارات مکلف اند، به منظور جلوگیری از تعدد اسناد تقنینی مشابه و هم سطح در یک موضوع معین، طرح ابتدائی سند تقنینی را طوری تنظیم نمایند که در برگیرنده مجموع مسایل و موضوعات مربوط به آن باشد.
- (۲) هر گاه در رابطه به یک موضوع معین، اسناد تقنینی متعدد نافذ باشد، در طرح ابتدائی سند تقنینی، قواعد حقوقی، احکام) که در عمل مفیدیت و مؤثریت آن ثابت شده باشد، تنظیم می گردد.

حالات طی مراحل مجدد سند تقنینی

ماده سی و دوم:

- (۱) هر گاه سند تقنینی نافذ از لحاظ محتوا یا شکل مستلزم تغییرات اساسی باشد، مجدداً تنظیم می گردد.
- (۲) هر گاه احکام سند تقنینی نافذ از لحاظ، محتوا، اهمیت خود را به طور کل حفظ نموده و مستلزم تغییرات جزئی باشد، در این صوت احکام پیشنهاد شده، حسب احوال منحصیث تعدیل، ایزاد، حذف، الغاء یا ضمیمه تهیه می گردد.

مسئولیت ادارات و اشخاص در برابر تخلف

ماده سی و سوم:

اسناد تقنینی ایکه مستلزم پیشبینی مؤیدات جزائی یا تأدیبی باشد، حدود مسئولیت ادارات و اشخاصی که احکام سند تقنینی بوسیله آنها تطبیق می شود، در برابر تخلف از احکام مندرج آن، به طور دقیق معین می گردد.

نام رسمی وزارت ها و ادارات

ماده سی و چهارم:

هر گاه در سند تقنینی به ذکر نام وزارت ها و ادارات ضرورت احساس گردد، نام های رسمی آنها درج می گردد.

فهرست سند تقنینی

ماده سی و پنجم:

سند تقنینی دارای فهرست می باشد که در شروع آن تنظیم می گردد.

درج اسناد تقنینی ملغی شده

ماده سی و ششم:

در اخیر سند تقنینی جدید، حسب احوال اسناد تقنینی نافذ یا باب، فصل، ماده، فقره و یا اجزای آنها که با انفاذ سند تقنینی جدید لغو می گردد، توأم با ذکر عنوان به ترتیب تاریخ انفاذ یا نشر آن درج می شود.

فصل پنجم

تدقیق اسناد تقنینی

تدقیق سند تقنینی مطابق پلان کار تقنینی

ماده سی و هفتم:

- (۱) انستیتوت مکلف است طرح ابتدائی سند تقنینی را مطابق کار تقنینی تدقیق نماید.
- (۲) طرح ابتدائی سند تقنینی توسط دبیرانمننت مربوط انستیتوت و طرح نهائی توسط کمیته اجرائیه آن تدقیق می گردد.

دعوت نمایندگان

ماده سی و هشتم:

- (۱) انستیتوت می تواند به منظور ارزیابی دقیق طرح و غنامندی بیشتر سند تقنینی، نمایندگان با صلاحیت ادارات ذیربط را که شامل مشاورین و متخصصین آنها می باشند، دعوت نماید.
- (۲) ادارات مکلف اند نمایندگان با صلاحیت مندرج فقره (۱) این ماده را به منظور همکاری و توضیح بیشتر در زمینه معرفی و اعزام نموده و نظریات مشخص خویشرا در مورد سند تقنینی از طریق نماینده به جلسه منعکس نماید.

محتوای گزارش طرح نهائی سند تقنینی

ماده سی و نهم:

(۱) انستیتوت مکلف است گزارش طرح نهائی سند تقنینی را که حاوی مطالب ذیل می باشد، تهیه و ترتیب نماید:

۱- ضرورت هدف و دلایل وضع سند تقنینی.

۲- ذکر مختصر اسناد تقنینی نافذ مربوط به موضوع.

۳- ارزیابی مختصر محتوای سند تقنینی احکام جدیدی که به نظام حقوقی و راد می گردد.

۴- نتایج متوقعه ناشی از تطبیق و انفاذ سند تقنینی.

۵- ذکر اداراتی که در مورد سند تقنینی توافق شان اخذ شده یا اختلافاتی که وجود داشته است با توضیح دلایل مربوط.

(۲) گزارش مندرج فقره (۱) این ماده از پنج صفحه بیشتر بوده نمی تواند.

(۳) هر گاه تطبیق سند تقنینی مستلزم مصارف مالی و مادی قابل ملاحظه باشد، منابع مالی، ارقام احصائیوی، محاسبات و سایر معلومات ضروری ای که پیشنهاد ارایه شده را مؤجه و مستدل سازد، با نتیجه گیری وزارت مالیه در مورد ضم گزارش می گردد.

مرجع ارایه طرح نهائی سند تقنینی

ماده چهارم:

(۱) انستیتوت طرح نهائی سند تقنینی را توأم با گزارش کتبی آن نخست به وزیر عدلیه و بعد از تأیید آن از طریق اداره امور به کمیته قوانین شورای وزیران ارایه می نماید.

(۲) انستیتوت طرح نهائی سند تقنینی را بعد از تأیید قوانین شورای وزیران از طریق اداره امور به شورای وزیران ارایه می نماید.

مسؤل ارایه گزارش

ماده چهل و یکم:

وزیر عدلیه گزارش مختصر در خصوص قانونیت و رعایت معیار های لازم قانونگذاری و وزیر یا مسؤل اداره پیشنهاد کننده، گزارش مفصل را راجع به مفیدیت و مؤثریت طرح در عرصه های اقتصادی، اجتماعی، سیاسی، حقوقی و فرهنگی به کمیته قوانین شورای وزیران، شورای وزیران و شورای ارایه می نماید.

فصل ششم

تأیید، تصویب و توشیح اسناد تقنینی

مراجع تأیید یا تصویب سند تقنینی

مادهٔ چهل و دوم:

(۱) طرح نهائی اسناد تقنینی در مرحلهٔ اول از طرف کمیتهٔ قوانین شورای وزیران مورد ارزیابی و بحث تخنیکی قرار می‌گیرد.

(۲) طرح نهائی اسناد تقنینی که مورد تأیید کمیتهٔ قوانین شورای وزیران قرار گرفته باشد، از طریق ادارهٔ امور به شورای وزیران ارایه می‌شود.

(۳) طرح مندرج فقرهٔ (۲) این ماده در مورد قانون، میثاق‌ها و معاهدات بین‌المللی و سایر اسناد تقنینی که مطابق احکام قانون ایجاب تصویب یا تصدیق شورای ملی را نماید، از طریق دفتر وزیر دولت در امور پارلمانی به آن شورای تقدیم می‌گردد.

(۴) مقرر و اساسنامه بعد از تصویب شورای وزیران از طرف رئیس‌جمهور منظور می‌گردد.

(۵) فرمان تقنینی یا قانون حسب احوال بعد از تصویب شورای وزیران و شورای ملی از طرف رئیس‌جمهور توشیح می‌گردد.

اعادهٔ طرح نهائی سند تقنینی

مادهٔ چهل و سوم:

(۱) کمیتهٔ قوانین شورای وزیران و طرح نهائی سند تقنینی را مورد غور و ارزیابی قرار داده، در صورتی که تغییرات اساسی را در محتوای آن لازم دانند، طرح مذکور جهت تدقیق مجدد به وزارت عدلیه اعاده می‌گردد.

(۲) انستیتوت طرح نهائی سند تقنینی مندرج فقرهٔ (۱) این ماده را با نظر داشت ملاحظات و تصامیم کمیتهٔ قوانین شورای وزیران و شورای وزیران مورد تدقیق قرار می‌دهد.

(۳) هر گاه کمیتهٔ قوانین شورای وزیران و شورای وزیران اصلاحات جزئی را در محتوای طرح نهائی سند تقنینی وارد و آنرا تأیید یا تصویب نمایند، اصطلاحات وارده از طرف انستیتوت در آن درج می‌گردد.

(۴) ادارهٔ امور مکلف است، سند تقنینی را که از طرف شورای وزیران یا شورای ملی تصویب یا تصدیق گردد حسب احوال بعد از منظوری یا توشیح رئیس‌جمهور غرض نشر در جریدهٔ رسمی به وزارت عدلیه ارسال نماید.

ارایه سند تقنینی به ولسی جرگه

ماده چهل و چهارم:

(۱) سند تقنینی ایکه تصویب آن از صلاحیت شورای ملی می باشد، بعد از تأیید شورای وزیران توسط وزارت عدلیه به هر دو زبان (پشتو و دری) ترتیب و از طریق دفتر وزیر دولت در امور پارلمانی به ولسی جرگه ارایه می گردد.

(۲) سند تقنینی ایکه از طرف شورای ملی تصویب یا میثاق ها و معاهدات بین المللی که از طرف آن تصدیق می گردد، از طریق دفتر وزیر دولت در امور پارلمانی توأم با مصوبات آن به اسرع وقت غرض اتخاذ تصمیم به رئیس جمهور ارایه می گردد.

(۳) هر گاه رئیس جمهور سند تقنینی مندرج فقره (۲) این ماده را توشیح نماید، دفتر وزیر دولت در امور پارلمانی مکلف است آنرا از طریق اداره امور غرض نشر در جریده رسمی به وزارت عدلیه ارسال نماید.

فصل هفتم

احکام نهائی

سند تقنینی مغایر احکام این مقرر

ماده چهل و پنجم:

مسوده طرح ابتدائی سند تقنینی ایکه مغایر احکام این مقرر تهیه و تسوید شده باشد یا شامل پلان کار تقنینی نباشد، حسب احوال از طرف اداره امور یا وزارت عدلیه به اداره پیشنهاد کننده مسترد می گردد.

تاریخ انفاذ

ماده چهل و ششم:

این مقرر (۳۰) روز بعد از تاریخ نشر در جریده رسمی نافذ می گردد و با انفاذ آن مقرر طرز العمل تهیه و پیشنهاد اسناد تقنینی منتشره جریده رسمی شماره (۷۸۷) سال ۱۴۲۰ هجری قمری شمرده می شود.